

Motion till riksdagen 2020/21:2016

av **Carina Ödebrink m.fl. (S)**

Principbeslut för nya stambanor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för ett principbeslut om att bygga nya stambanor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vårt land behöver utveckla ett modernt och stabilt transportsystem som bidrar till att stärka landets utveckling, tillväxt och konkurrensförmåga. En av de enskilt viktigaste infrastrukturfrågorna är utveckling av järnvägssystemet för att öka både kapacitet och hastighet på ett modernare järnvägsnät. Med anledning av detta behövs ett principbeslut i riksdagen om att bygga nya stambanor anpassade för höga hastigheter. Det konstaterar även de fyra partierna som står bakom Januariavtalet där de skriver: ”Nya stambanor för höghastighetståg ska färdigställas så att Stockholm, Göteborg, Malmö och regioner och städer längs med och i anslutning till banans sträckning bättre knyts samman med moderna och hållbara kommunikationer.” Under mandatperioden har också steg tagits för att möjliggöra byggandet av nya stambanor.

Det finns flera tunga argument för att bygga dessa nya höghastighetsjärnvägar. För det första har vi i Sverige i dag kapacitetsbrist på våra järnvägar. I södra Sverige får det inte plats fler tåg på banorna. Vi ser också i dag en koncentration av godstransporter till ett begränsat antal hamnar. En sådan är Göteborgs hamn som är central för

godstransporter till och från Skandinavien. Ur ett näringslivsperspektiv är det därför avgörande för svensk konkurrenskraft att förutsättningarna för denna hamn prioriteras. Genom att flytta över persontrafik på de nya banorna frigörs kapacitet för framförallt godstransporter på de nuvarande stambanorna, bland annat från just Göteborg. Att flytta över gods från väg till järnväg för också med sig flera positiva miljöeffekter.

För det andra skapar nya stambanor anpassade för höghastighetstrafik större arbetsmarknadsregioner. När två arbetsmarknader som tidigare var åtskilda kan integreras kan detta ge tillväxteffekter för betydande områden. Forskning som bedrivits på Jönköping University visar att täta och kunskapsintensiva miljöer kännetecknas av bland annat god infrastruktur. Genom att det finns goda förbindelser mellan regioner kan företag bli del av större nationella nätverk och agera utanför sin egen region.

För det tredje är kraftfulla infrastruktursatsningar ett bra verktyg för att skapa fler arbetstillfällen och stimulera igång ekonomin. Det visade sig bland annat effektivt efter den stora depressionen i slutet av 1920-talet med Roosevelts reformprogram New deal. När ekonomin återigen är på nedgång som en konsekvens av Coronapandemin behöver vi nya kraftfulla statliga investeringar i exempelvis infrastruktur.

Avslutningsvis, byggnationen av nya stambanor är ytterst ett samhällsbyggnadsprojekt och ett av de största för Sverige i modern tid. Det har stor betydelse för hållbar tillväxt och utveckling i dag, men också för 50-100 år framåt. Sverigeförhandlingarna har redan i dag knutit avtal med flera kommuner som berörs av satsningen. I dessa avtal har kommunerna bland annat förpliktat sig att bygga ett stort antal bostäder, något som framförallt är viktigt för att mota den bostadsbrist som råder i landet. De kommunerna väntar i dag på besked och kan till dess inte göra något med all mark som förhoppningsvis ska bebyggas. Att dra ut på beskedet riskerar därför att kväva utvecklingen och försena byggnation av nya bostäder.

Carina Ödebrink (S)

Diana Laitinen Carlsson (S)

Johanna Haraldsson (S)